УДК. 81.373.612

ЕКОЛІНГВІСТИКА, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МОВИ ТА ЕКОЛОГІЇ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Т. Бабич, канд. філ. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

Новітній напрям досліджень – еколінгвістика у перекладі з англ Ecolingustics або екологічна лінгвістика виник в 90-х роках нашого століття завдяки науковим розвідкам французького вченого Клода Ажежа. У 1985 році він переконливо довів, що усі раніше відомі вчення, які стверджують сутність мови людини як такої, що містить генетичний код нації та інформацію про найважливіші духовні та культурні цінності, Він став прихильником теорій, що презентують погляди про необхідність подолання екологічної кризи, яка утворилась через спосіб життя людини. Висока якість середовища проживання можлива лише, коли відбудеться переосмислення цінностей і сформується екологічна свідомість, яка репрезентуватиме себе у тому числі і мовними засобами, адже мова – це спосіб матеріалізації думки, дійсна свідомість.

Природну сутність мови також обстоювали як зарубіжні, так і вітчизняні вчені В. Куця, О. Селіванова, П. Селігей, О. Семенець, О. Таранець, О. Шевчук, В. Черепанський та ін. Вони переконливо доводили взаємозалежність між мовою та її природним і культурним оточенням, вплив мови на екологічну свідомість та значення мови у вирішенні екологічних проблем.

Ключовими поняттями в еколінгвістиці слід вважати: екологічні терміносистеми, екологічна граматика, теорії екології тощо. Окремо варто виділити термін «екологія мови», що розкриває взаємозв'язок мови та середовища.

Фундаментальними теоретичними основами еколінгвістики стають інтелектуальні, мотиваційні та діяльнісні компоненти, що спрямовуватимуться на збереження природи та людини як невід'ємної її складової. Виходячи з цього, фокус досліджень охоплюватиме такі ціннісні поняттями як екологічна свідомість, екологічна культура, екологічне мислення тощо. Спираючись на загальновідомі постулати про те, що у процесі культурного та духовного розвитку відбувається соціалізація особистості, засвоєння норм і правил спільного існування людей, які зразки поведінки суспільство схвалює, а які засуджує можна стверджувати про актуальність утворення таких напрямів як психолінгвістика, соціолінгвістика, комп'ютерна лінгвістика тощо.

Відомий німецький вчений Шлейхер наполягав, що мова – це природне явище, як і будь-який біологічний вид, виникає, розвивається за тими ж законами, що й живий організм, проходить ті ж етапи розвитку та помирає. З іншого боку – мовні правила створюють ефективність спілкування (наприклад, у повсякденній чи професійній комунікації).

Не менш актуальною є спільна проблема мови та екології, як от: забруднення природного середовища та мови. Засмічує літературну мову ненормативна лексика, яка призводить до звуження значення слів, а відповідно і до спрощення їх сприймання та використання. До шкідливих для мови явищ також належать так звані інформаційні шуми або беззмістовна інформація, яка не апелює до ціннісних фактів, точних цифрових даних, а маніпулює ірраціональними властивостями психіки людини. Це так звані інформаційні технології, призначення яких впливати на споживача з метою формування у нього нових потреб.

У подальшому еколінгвістика зможе проводити порівняльний аналіз формування екологічних концептів в науковому та природному середовищі. Як особлива наука розуміє формування людської мови, тому може сприяти змінам та покращенню середовища, в якому живе людство.

Список літератури

1. Куця В.А. Еколінгвістика як новітній напрям досліджень у сучасній науковій парадигмі.// Науковий вісник Міжнародного гуманітарного ун-ту. Серія: Філоллогія. 2021№ 52 Том 1. С 120-122.
2. Попова І.В., Мазур Л.М., Сімурова Е.В., Черепанський В.В.. Освітній процес формування культури екобезпечного розвитку суспільства // Екологічні науки № 1(20), Том 2, С 118

УДК. 336.77

ФІНАНСУВАННЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ РЕСУРСІВ В ЕНЕРГЕТИЦІ

Н. Гаврилова, канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

В Україні над питаннями відновлювальної енергетики працюють Інститут відновлювальної енергетики НАН України, Міжгалузевий Науково-технічний. Відповідно до «Звіту про результати стимулювання та використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел» [2] економічно обґрунтований потенціал відновлювальних джерел енергії в Україні складає близько 454,4 кВт/год, що дорівнює 59,2 млн. тон. умовного палива за рік. Приєднавшись до Європейського енергетичного співтовариства, Україна зобов'язана до 2035 року виробляти 25% електроенергії з відновлювальних джерел енергії. Відповідно до Рішення КМУ «Про впровадження Директиви 2009/28/ЕС і внесення змін до Статті 20 Договору про заснування Енергетичного співробітництва», відповідно до якого визначені національні цілі щодо відновлювальних ресурсів у енергетиці з метою надання гарантій інвесторам та проведення заохочувальних заходів щодо розвитку новітніх та інноваційних технологій.

Зростання значення відновлювальних ресурсів в енергетиці зумовлює розвиток цих досліджень. Особливо слід відмітити Гернего Ю., Ляхову О, які приділяли увагу фінансуванню потенціалу розвитку альтернативної енергетики в Україні [1].

Національний план дій, щодо управління відновлювальними ресурсами в енергетиці посприяв вирішенню наступних важливих завдань:

- збільшено встановлені відновлювальної електроенергетичні потужності до 10900МВт, а виробництво «зеленої електроенергії» до 26 млрд. кВт;
- збільшено виробленої із відновлювальних ресурсів теплової енергії до 5,85 млн. т.;
- збільшено обсяг використаних у транспортному секторі джерел енергії з відновлювальних ресурсів до 505 тис. т.

Дослідження показують, що у 2021 році питома вага електроенергії, які була отримана із відновлювальних ресурсів складала 8,1%, або 12,8ТВт.год, 56% з цього обсягу складає енергія сонячна, 33% - вітрова, 8% - з спалювання біомаси та біогазу та 3% - мала гідроенергетика. У 2021 році по всім видам відновлювальних ресурсів в енергетиці було отримано 12804 млн. кВт·год. чистої електроенергії, це на 1941,9мл.кВт·год, або на 17,8% більше показників минулого 2020 року. Саме сонячними електростанціями було вироблено 7670 млн кВт·год., що складає 4,8% загального обсягу електроенергії, та на 1065,4 млн. кВт·год. більше минулого 2020 року [3].

Цікавим фактом є те, що 2021 рік став визначальним у розвитку відновлювальних ресурсів в енергетиці, адже 11 травня 2021 року добове виробництво електроенергії з відновлювальних ресурсів в енергетиці вперше перевищило рівень генерації тепловими електростанціями, і становив 79 млн. кВт·год проти 77 млн. кВт·год. Реалізація перспективних проєктів щодо відновлювальних ресурсів в енергетиці в Україні дала змогу зменшити викиди CO_2 в атмосферу, а за 2021 рік були зменшені майже на 10,3 млн. тон, що приблизно викидає 2,2 млн. автомобілів. Вітрові та сонячні електричні станції приватних домогосподарств наглядно демонструють позитивну динаміку розвитку. Так, у період з 2018 по 2022 рік загальна потужність міні станцій по виробництву сонячної енергії зросла понад